כל המסתורין, הפחד והאימה שהאהבה יכולה להכיל: חלק א'

הטור החדש של נועם תורן - בחלקו מסה לירית ובחלקו ספרות זולה – הוא נרטיב סדרתי המלווה בדימויים ובגיפים, העוסק בהטבעה הבעייתית של מיתולוגיות וסיפורים דימיוניים במערב על נוף המדבר. כשהוא שואב השראה מהתנאים התרבותיים, האקולוגיים והאימפריאליים של דרום-מערב ארצות הברית, נועם תורן מצליב חוויות אישיות ומשפחתיות עם היסטוריות ארוכות וגדולות יותר, ומדלג דרך תקופות זמן וסוגות, ממסעות של הספרדים במאה ה-16 אל האווירה הפרנואידית של שנות ה-70 של המאה הקודמת, וממדע בידיוני אל קומדיות אימה.

טור מאת נועם תורן אוגוסט 23, 2022

זהו רק כפר קטן ומטונף באמצע שומקום. לא קורה כאן שום דבר חשוב באמת. עכשיו תסתלק מכאן.
מתוך בצהרי היום (Noon High), 1952

welcome to las cruces.gif

הורי התחילו לחשוד שקוראים את הדואר שלהם כאשר נתקלו בניסיון להדביק מחדש מכתב מסבתי שבווילנה, שנראה מעבר ליכולתו של מי שעשה את הפעולה החשאית. כנראה שלדבק בליטא הייתה צמיגות שאפילו ה-FBI לא הצליח להתמודד איתה, התלוצץ אבי. אמי לא מצאה את הדבר משעשע. בתגובה, היא נסעה לאלבוקרקי ושלחה לעצמה מכתב, כדלקמן:

[1] Go Fuck Yourselves 01 smaller.gif

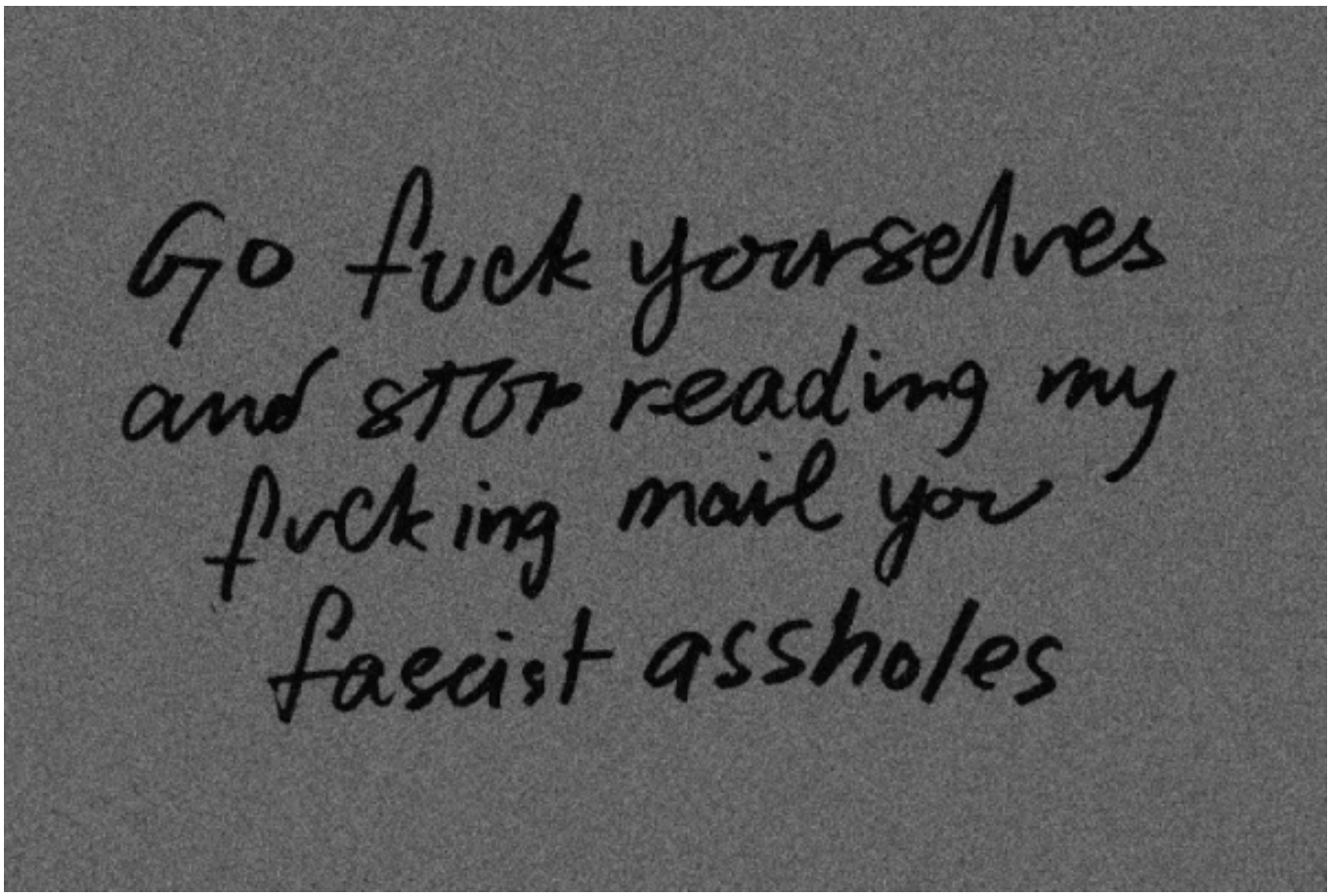

לאס קרוסס (Cruces Las), בניו מקסיקו, אינה ממש עיירה קטנה וגם לא עיר גדולה. היא יושבת למרגלות צוקים געשיים משוננים בעמק של הריו גרנדה, כאשר הנהר המהולל זורם מצפון לדרום בצידה המערבי. הנהר משקה את החוות השכנות בדרכו לשמש גבול בין ארצות הברית ומקסיקו. בימי ספטמבר סחופי רוח האיזור מוצף בריחות המתקתקים של יבולי פלפלי הצ'ילי. נוף המדבר צחיח, קשה ומאוכלס ביצורים עמידים ומחוספסים - בני אדם, בעלי חיים וצמחים גם יחד.

[2] V2 Rocket at white sands.gif

בשנת 1970, שני המעסיקים העיקריים בעיירה היו האוניברסיטה וזירת הטילים "ווייט סנדס" (Sands White). רק בשנות התשעים הופיע שחקן נוסף – וולמרט. הצרימות החברתיות והפוליטיות בין שני המוסדות לא היו מוחשיות כשמשפחתי באה לשם, ב-1977. העיירה הייתה מנומנמת למדי, עם פינות של קסם דרום-מערבי, אבל גם מפוצלת באופן טיפוסי למיזמי התחדשות עירונית גרועים במיוחד שקמו בתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה. הוריי הודו מאוחר יותר שתמימותם ביחס לכוחות שניהלו את העיירה הייתה צריכה להיעלם כמעט מייד, אבל הם היו נואשים לוודא ש"זה יצליח", והמשיכו לספר לעצמם שזה הכול צירופי מקרים, או מזל רע, עד שאולי זה כבר לא היה כך. זה לא הועיל שהמדבר לא הקפיד עלה גבולות בין תרבות ושממה. סופות חול ואבק, סערות אבקת פרחי לענה, צמחי גלגלון וגלים עונתיים של צרעות ומזיקים אחרים שטפו את לאס קרוסס. אמי אמרה שהייתה צריכה להקשיב לתחושה שלה כשנכנסו לעיר בפעם הראשונה – שלחשה לה להמשיך לנסוע הלאה.

[3] highnoon02.gif

האיזור מציע תנאים טובים במשך כל השנה לצפייה ולמעקב אחר בעלי חיים: נץ אדום-זנב, שליו גמבל, עיט זהוב, סנאי הסלעים, איל הפרד המדברי, דוב שחור, יחמור, ראם, נחשים, פומה וזאב ערבות. שימו לב גם לדרור שחור הצוואר, לנקר, לוורדין (ציפור שיר), לסבכי שחור הזנב, לנץ הלילה הקטן, לזהבן סקוט, לגדרון הקקטוס, לארנב המדבר, וכן ללטאות עצים ובעלות צווארון באביב ובקיץ. הקפידו להחזיק ברשיון ציד תקין ותקף וגם על הנחיות המחלקה לציד ודיג של המדינה שהנפיקה את הרשיון. אפשר לרכוש רישיונות ציד בחנויות לממכר ציוד ציד ודיג ובחנויות לציוד ספורט. (מתוך חוברת של מחלקת ציד ודיג של ניו מקסיקו, 1979)

[4] road runner and coyote fishing.gif

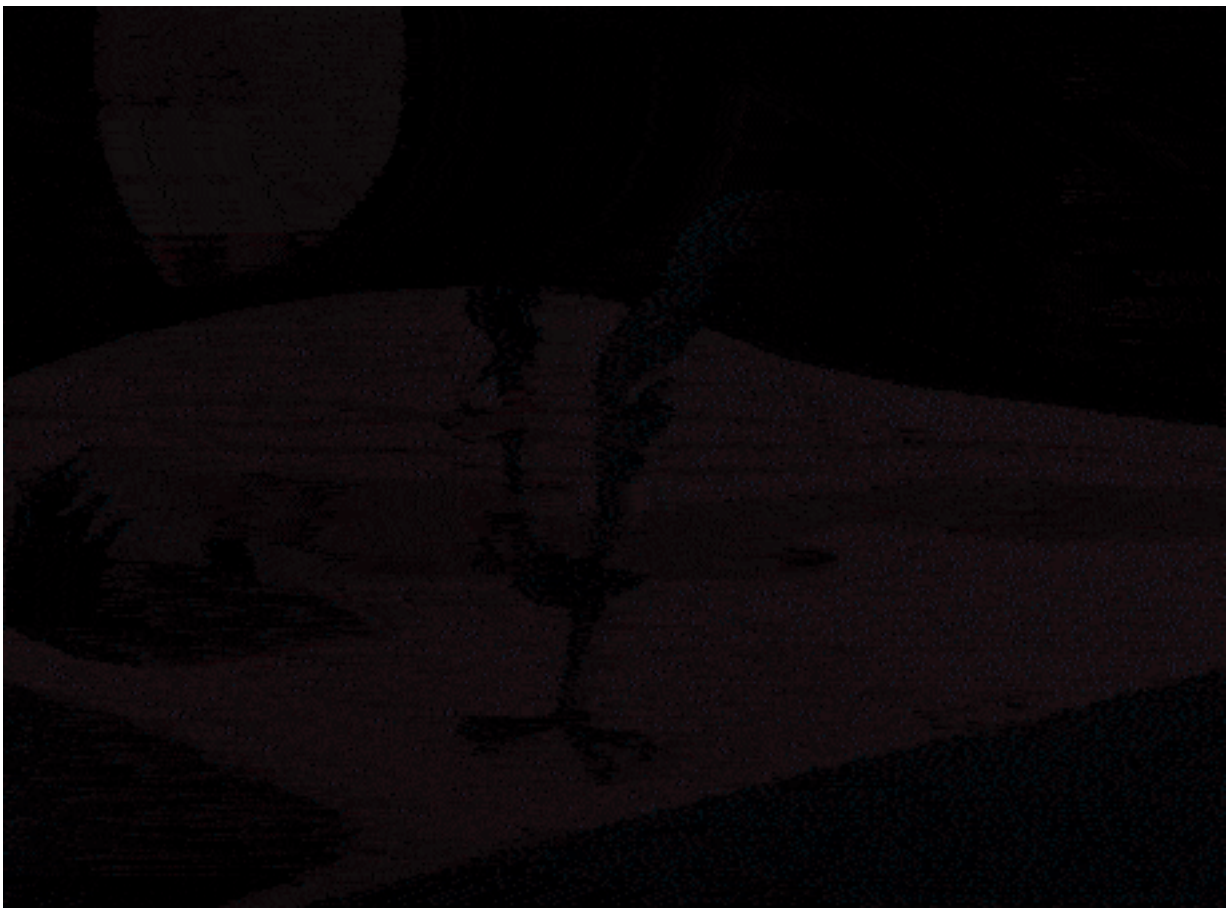

שני חצרנים גוררים תיק שחור וגדול על קרקע המדבר. כשהיא מתקרבת הם מתחילים לשיר שיר של פדרו אינפנטה (Infante), בדיוק איזה זוכרת לא היא. המתחם של הרחוק המערבי בצד הטילים מערך לכיוון מצביעים הם ואז נעים הם בסינכרון כלפי מעלה, מכוונים לנקודה מסויימת, אולי כוכב בודד. כשהיא מסתכלת שוב החצרנים נעלמו אבל השיר עדיין נותר. היא נזכרת, השיר הוא Volveré No. התיק השחור עדיין שם. היא פותחת אותו ורואה את ראשיהם הכרותים של הזוג רוזנברג, מחוברים לגופים של כלבים. רעמה של חוטים ואלקטרודות מסתמרת מהפנים חסרי החיים. ניסוי שנכשל.

[5] ethel rosenberg.gif

הורי, יהודים מליטא ומהונגריה בעלי שיער ומבטא סמיכים, שסופחו לסגל האוניברסיטה בתחומי הספרות האירופית וקולנוע, היו הצלחה מסחררת בקרב המעגל המעורבב של אקדמאים, משוררים ואנשי קולנוע שאימצו אותם אליהם מייד. הם היו בוהמיינים אמיתיים: אקזוטים, מתוחכמים, ואולי אפילו קומוניסטים. דבר מכל זה לא היה נכון. אבי נהנה מתשומת הלב, טיפח את הדמות, והשיג במהירות קביעות. אמי, שעלתה עליו בהרבה כהוגה וכמורה אבל תיעבה אנשים, ניסתה להשתלב אבל היא פוטרה בתום שנתה הראשונה.

מטוס הסילון טס כל כך נמוך שנותר אחריו שובל בן שישה קילומטרים של צמחי מדבר ובעלי חיים שרופים, לפני שנטה כלפי מעלה באופן מגושם וחשף את בטנו. האוויר עצמו פירק את המטוס, והפך אותו למשך חלקיק שנייה לאוסף של חלקים על פס ייצור מרחף.

[6] Operation Sageburner.gif

הזרע נטמן, והפחד גובר

בשלב מסוים הבנתי שהורי לא רוצים לחזור הביתה. הם משכו את שעות אחר הצהריים והערב מעבר לנקודת ההנאה. הקרנות סרטים כפולות ואחריהן מילקשייק של חצות ב-Queen Dairy, ואז נסיעה ארוכה עם חלון פתוח ורדיו דולק, כשאבי מציץ מדי פעם במראה האחורית. בשלב מסוים, כשאני רק בהכרה חלקית, היו מטלטלים אותי ומוציאים אותי מהמכונית ועוזרים לי לעלות במדרגות החירום, דרך חלון חדרי ואל המיטה. הייתי מתעורר בבוקר לבוש עדיין בג'ינס, עם בדל הכרטיס בכיסי האחורי.

משרד ההגנה ביצע הערכת סיכון שכללה קידום של זירות טילים על פי חשיבות המשימות שלהם, קבע את רמת פגיעותם לפלישת אויב והעריך עד כמה פגיעותם זו הייתה עלולה לסכן את המשימות .זירות אימונים מאותגרות על ידי צורות רבות של פלישה שמגבילות את האימונים והניסויים - כמו התפשטות עירונית, תחרות על תדרי רדיו ומרחב אווירי, זיהום אוויר ורעש, בעלי חיים בסכנת הכחדה, מחאות נגד הצבא ובעד הסביבה, ועוד סיכונים בטחוניים שכאלה.

[7] It Came From Outer Space.gif

לקבור את הסודות עמוק

כיוונו את השעון לשעה ארבע בבוקר, מה שהיה אמור לתת לנו מספיק זמן. סקיפ כבר חיכה בקצה הרחוב שלי. סקיפ הגבוה ובהיר השיער. הוא היה מחליק על גלגיליות. אנו עושים ספירת מלאי מהירה: שרפרפים מתקפלים, פנסים, משקפות, ערכת עזרה ראשונה, ערכה לטיפול בהכשת נחש, מצפן, גפרורים, ממחטות, סכינים, משקפי שמש, נייר טואלט, מים, כיכר של לחם לבן פרוס, נקניק פרוס וחרדל. אנו מתחילים לצעוד בחשיכה. ימינה ברחוב פוקס, שמאלה בטרס יוקאס, ימינה -במקארתור, ואז ישר צפונה עד שהחצץ משתנה לחול ואנו ממשיכים אל המדבר. אנו מוצאים את הנקיק שפונה לצפון מזרח והולכים לאורכו. אני חייב להשתין ועושה זאת על שיח מסקיט בצבע כתום-אש, שצבעו מסמן את השמש העולה מעל למעבר אורגן (Organ). אחרי כשישה קילומטרים אנו עוברים ליד משפחת בובות התצוגה השרופות וקטועות האיברים, השוכבות זו לצד זו בקבר שטוח. הסרבלים צרובי השמש שלהן פרומים בקצוות כמו תחפושת פיראט של ילד. אנו ממשיכים לנוע ועוצרים רק כדי לשתות מים. אחרי שעתיים נוספות אנו מגיעים אל גדר התיל, שגובהה כשלושה מטרים, שנפרשת עד אין סוף לכול כיוון. יש לנו עשרים דקות, וכדי לחגוג אנחנו מאוננים בתורות. אנחנו מעמידים את השרפרפים, מכינים את המשקפות ומחכים.

סקיפ הוא הראשון שמבחין בזה והוא מצביע לכיוון. אור כדורי בוהק, כמה אלפי מטרים בשמיים שמעלינו, כשניים וחצי קילומטרים ממערב לנו, ממוסגר על ידי עננים השחר הוורדרדים והיפים. האור נשאר במקומו לזמן מה, מרחף, מנצנץ, מתנודד, ואז הוא טס לעברנו במהירות מפחידה. אור נוסף עולה מפני הקרקע, מטפס באנכיות מושלמת ומתנגש באור הכדורי.

למשך כמה שניות צבעי העולם מתהפכים:
שמיים אדומים, מדבר כחול, שמש שחורה.
סקיפ ואני מחייכים זה אל זה וחושפים שיניים בצבע ירוק כהה.
אנו אורזים את הציוד וחוזרים לאורך הנקיק לעיירה, בדיוק בזמן לשיעור הראשון בבית הספר.

[8] Class of Nuke-em high.gif

לכל הטורים [9]

Source URL: https://tohumagazine.com/he/article/%D7%9B%D7%9C-%D7%94%D7%9E%D7%A1%D7%AA%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%9F-%D7%94%D7%A4%D7%97%D7%93-%D7%95%D7%94%D7%90%D7%99%D7%9E%D7%94-%D7%A9%D7%94%D7%90%D7%94%D7%91%D7%94-%D7%99%D7%9B%D7%95%D7%9C%D7%94-%D7%9C%D7%94%D7%9B%D7%99%D7%9C-%D7%97%D7%9C%D7%A7-%D7%90

Links
[1] https://tohumagazine.com/he/file/go-fuck-yourselves-01-smallergif
[2] https://tohumagazine.com/he/file/v2-rocket-white-sandsgif
[3] https://tohumagazine.com/he/file/highnoon02gif
[4] https://tohumagazine.com/he/file/road-runner-and-coyote-fishinggif
[5] https://tohumagazine.com/he/file/ethel-rosenberggif
[6] https://tohumagazine.com/he/file/operation-sageburnergif
[7] https://tohumagazine.com/he/file/it-came-outer-spacegif
[8] https://tohumagazine.com/he/file/class-nuke-em-highgif
[9] http://tohumagazine.com/profile/noam-toran